

§ 215

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Terhi Peltokorven talousarvioaloitteesta kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttamisesta 1–2-vuotiaille lapsille

HEL 2023-007040 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta valtuutettu Terhi Peltokorven talousarvioaloitteesta, joka koskee kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttamista 1–2-vuotiaille lapsille.

On tärkeää, että perheillä on mahdollisuus valita oman elämäntilanteensa ja lapsensa edun mukaisesti joko lapsen hoitaminen kotona tai varhaiskasvatuspalveluiden käyttäminen. Lapsen hoitamiseen kotona perhe voi käyttää kotihoidon tukea tai palkata hoitajan yksityisen hoidon tuen avulla. Varhaiskasvatuspalveluista perhe voi hyödyntää yksityisen hoidon tukea yksityiseen varhaiskasvatukseen tai hakeutua kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen yhdeksän kuukauden iästä alkaen.

Helsingin kaupunginvaltuuston 9.12.2020 hyväksymään vuoden 2021 talousarvioon sisältyi kotihoidon tuen Helsinki-lisän rajaaminen alle 1-vuotiaisiin lapsiin 1.6.2021 alkaen, ja 15.12.2020 kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti kotihoidon tuen Helsinki-lisän rajaamisesta talousarvion mukaisesti. Helsinki-lisän rajaaminen oli yksi talousarvion tuottavuustoimista. Kotihoidon tuen Helsinki-lisän ehtoja muutettiin tuolloin siten, että Helsinki-lisänä maksetaan 264 euroa kuukaudessa alle 1-vuotiaasta perheen nuorimmasta lapsesta, josta maksetaan kotihoidon tukea.

Kotihoidon tuki koostuu lakisääteisestä osuudesta (hoitoraha 377,68 euroa ja sisaruksista 113,07 euroa / 72,66 euroa, sekä tulositonnainen hoitolisä 0–202,12 euroa), minkä lisäksi kunnalla on mahdollisuus maksaa kuntalisää (Helsinki-lisä). Perheen koko ja bruttotulot vaikuttavat lakisääteisen hoitolisän määrään. Kotihoidon tuen lakisääteiset osat maksetaan edelleen alle 3-vuotiaista lapsista. Helsinki maksaa lakisääteisten osien lisäksi Helsinki-lisää 264 euroa alle 1-vuotiaasta perheen nuorimmasta lapsesta, josta maksetaan kotihoidon tukea. Kotihoidon tukea Helsinki-lisineen haetaan Kansaneläkelaitokselta, ja Kela hoitaa sekä lakisääteisen osan että Helsinki-lisän maksamisen kunnan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Kela laskuttaa kuntaa tekemiensä kotihoidon tukipäätösten kustannusten mukaisesti. Kotihoidon tukea ei

voi saada lapsesta, joka on kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa.

Kotihoidon tukea saavia 1–2-vuotiaita lapsia ennustetaan Helsingissä olevan vuoden 2024 aikana keskimäärin noin 2740. Alle 1-vuotiaita kotihoidon tukea saavia lapsia arvioidaan olevan keskimäärin noin 860 vuonna 2024. Lapsista 1–1,5-vuotiaita olisi noin 1370 ja 1,5–2-vuotiaita noin 1370 lasta.

1–1,5-vuotiaista lapsista maksettava kuntalisä oli aikaisemmin 264 euroa kuukaudessa ja 1,5–2-vuotiaista 218,64 euroa kuukaudessa. Kyseisten kuntalisien palauttaminen aloitteessa esitetyin tavoin 1–2-vuotiaille lisäisi kustannuksia noin 7,9 miljoonaa euroa vuodessa, mikäli määrät olisivat aiempia vastaavat, ja noin 8,7 miljoonaa euroa vuodessa, mikäli 1–2-vuotiaille maksettaisiin 264 euroa kuukaudessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa lisäksi, että perhevapaa uudistuksen myötä (voimaan 1.8.2022) vanhemmillä on mahdollisuus jaksottaa vanhempainvapaat useaan jaksoon siihen saakka, kun lapsi täyttää 2 vuotta. Kotihoidontukea voi uudistuksen myötä saada siitä alkaen, kun lapsi on noin kuuden kuukauden ikäinen, ja perhe voi halutessaan saada siten kotihoidontukea vanhempainrahajaksojen välissä. Alle 2-vuotiaan lapsen kotona hoitaminen voi siten mahdollistua taloudellisesti kestävämmällä tavalla kuin ennen uudistusta tällä vanhempainvapaiden ja kotihoidon tuen yhdistelmällä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2024 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Käsittely

Vastaehdotus:

Marko Hamilo: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa kotihoidon tuen kuntalisen palauttamista 1–2-vuotiaille ja esittää, että asiaan osoitettaisiin varat vuoden 2023 budjettineuvotteluissa."

Vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Eriävä mielipide

Marko Hamilo: Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2022 todettiin, että "päiväkoteihin tulee entistä enemmän alle kolmevuotiaita lapsia. Samaan aikaan, kun kotihoidon tuen käyttö on vähentynyt, kunnallisen päiväkotihoidon kysyntä on kasvanut. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin poliittisten päätöksentekijöiden olisi järkevää arvioida, kannattaisiko Helsinki-lisää laajentaa takaisin suuressa ikäryhmässä kuin alle yksivuotiaille. Jos pienimpien lasten päiväkotihoidon kysyntä vähenisi, se helpottaisi päiväkotien vaikeaa hen-

kilöstötilannetta edes jonkin verran”. Tarkastuslautakunta totesi, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee selvittää, voisiko Helsinki-lisän palauttaminen joiltakin osin helpottaa vaikeaa henkilöstötilannetta. Selvitys on kasvatuksen- ja koulutuksen toimialalta jäänyt tekemättä, mutta selvää on, että Helsingin kaupungin tulisi tukea perheiden valinnan mahdollisuutta. Lisäksi olisi huomioitava, että kaupungin omissa päiväkodeissa varhaiskasvatus on yksikkökustannuksiltaan selvästi kalliimpaa kuin kotihoidossa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioalopite, kotihoidon tuen kuntalisän palauttaminen 1-2-vuotiaille. Peltokorpi Terhi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 13.9.2023 mennessä valtuutettu Terhi Peltokorven ja yhden muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta, joka koskee kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttamista 1-2-vuotiaille lapsille. Valtuutetut esittävät aloitteessaan, että Helsinki-lisän rajaamisen jälkeen vuonna 2021 hoitovapaalle jääminen on tullut Helsingissä riippuvaiseksi perheen taloudellisesta tilanteesta, alle 3-vuotiaiden lasten määrä on noussut varhaiskasvatuksessa ja varhaiskasvatuksessa on ollut vaikeuksia perheiden palvelutarpeisiin vastaamisessa. Aloitteessa esitetään lisäksi, että kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttaminen voisi helpottaa henkilöstöpulaa. Aloitteessa ehdotetaan, että Helsingin kaupunki palauttaa kotihoidon tuen Helsinki-lisän 1–2-vuotiaille lapsille ja että talousarvioon varataan tähän riittävä rahoitus.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

12.09.2023

Asia/12

Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioalopite, kotihoidon tuen kuntalisän palauttaminen 1-2-
vuotiaille. Peltokorpi Terhi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 05.09.2023 § 193

HEL 2023-007040 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

05.09.2023 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Pia Kopra: Pyydän pöydälle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti Pia Kopran ehdo-
tuksesta panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Riikka Reunanen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 32641
riikka.reunanen(a)hel.fi
Johanna Auer, erityissuunnittelija, puhelin: 310 56404
johanna.auer(a)hel.fi